

ЕКОНОМІКА ПРАЦІ І СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ (ПО 11)
Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Міжнародна економіка Економіка підприємства (Економіка і бізнес) Економічна кібернетика (Економічна аналітика)
Статус дисципліни	Нормативна (обов'язкова)
Форма навчання	Очна (денна)
Рік підготовки, семестр	III курс, осінній семестр
Обсяг дисципліни	150 годин (5 кредитів) (лекції – 36 год., практичні заняття – 36 год., СРС – 78 год.)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Іспит, модульна контрольна робота, розрахункова робота, календарний контроль
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/ (згідно з поточним розкладом)
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лекції проводить: к.е.н., доц., доцент кафедри МЕ, Черненко Наталя Олександрівна, chernenkonatasha0@gmail.com +380677651109 Практичні заняття проводить к.е.н., доц., доцент кафедри МЕ, Черненко Наталя Олександрівна, chernenkonatasha0@gmail.com
Розміщення курсу	

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна «Економіка праці і соціально-трудові відносини» присвячена вивченню специфіки роботи в галузі управління персоналом, соціального захисту, економіки та бізнесу, є важливим елементом формування професійної компетентності здобувача.

Вивчення дисципліни сприятиме розвиненню у здобувачів вміння працювати з актуальними теоретичними підходами та практичними аспектами організації праці та соціально-трудових відносин у сучасному світі, а також, розумітися на концепціях економіки праці, зайнятості та безробіття, аналізувати роль трудового ринку та соціального захисту працівників; бути обізнаним у питаннях оплати праці, умовах праці та трудового права.

Метою курсу «Економіка праці і соціально-трудові відносини» є формування у здобувача теоретичних знань та практичних навичок з організації праці та соціально-трудових відносин. Курс спрямований на розвиток у нього критичного мислення, аналітичних та комунікативних навичок, які необхідні для ефективної роботи в галузі управління персоналом, соціального захисту, економіки та бізнесу. Курс також має на меті допомогти здобувачу зрозуміти важливість соціально-трудових відносин у сучасному світі та розробити практичні рекомендації щодо покращення умов праці та соціального захисту працівників.

Предметом курсу є праця й соціально-трудова відносина на макро- і мікрорівні та закономірності їх розвитку, тобто праця як доцільна діяльність людей, що завжди й одночасно є взаємодією між людиною і природою, відношенням між людьми в процесі і з приводу виробництва.

Викладення курсу зорієнтоване на формування у студентів таких **компетентностей**:

ЗК 1 - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 4 - Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9 - Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК 12 - Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 13 - Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

СК 2 - Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК 8- Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудова відносин.

Завдання курсу реалізуються через досягнення наступних **програмних результатів навчання**:

ПРН 7- Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

ПРН 11- Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

ПРН 13 - Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

ПРН 16 - Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки

ПРН 18 - Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити: освітня компонента викладається після вивчення курсів «Політична економія», «Мікроекономіка», «Економіка підприємства», «Статистика».

Постреквізити: освітня компонента забезпечує фундамент для подальшого вивчення таких модулів, як: «Основи підприємництва», «Податкова система», «Конкуренція та конкурентоспроможність міжнародного бізнесу», «Міжнародні економічні відносини», «Світогосподарські зв'язки», «Фінанси підприємств», «Організація виробництва», «Міжнародна логістика в Індустрії 4.0», а також, слугує засобом формування у студентів системного осмислення облікового аспекту функціонування підприємства, що сприятиме більш зваженому та обґрунтованому виконанню аналітичної частини дипломної роботи.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ НА РИНКУ ПРАЦІ

1. Етимологія вивчення дисципліни «Економіка праці і соціально-трудова відносини».
2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства.
3. Соціально-трудова відносина як система.
4. Соціальне партнерство.
5. Ринок праці та механізм його функціонування.
6. Соціально-трудова відносина зайнятості.

Розділ 2. ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Організація, регулювання та нормування праці.
2. Продуктивність та ефективність праці.
3. Політика доходів і система оплата праці.
4. Планування праці.
5. Аналіз, звітність та аудит у сфері праці.
6. Моніторинг соціально-трудова сфери.
7. Міжнародна організація праці та закордонний досвід регулювання соціально-трудова відносин.
8. Україна у міжнародних міграційних процесах. Неформальна форма зайнятості у світовому ринку праці.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна література.

1. Азаренкова, Галина Михайлівна. Економіка праці та соціально-трудова відносини : навчальний посібник / Г.М. Азаренкова, І.І. Борисенко, О.Г. Головка. - Львів : Видавництво "Новий Світ-2000", 2020. - 342 с. [https://opac.kpi.ua/F/?func=direct &doc_number=000618197 &local_base=KPI01](https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000618197&local_base=KPI01)
2. Андрейцева, Ірина Анатоліївна. Економіка праці та соціально-трудова відносини : навчально-методичний посібник для студентів економічного факультету / [І. А. Андрейцева] ; Міністерство освіти і науки України, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. - Кам'янець-Подільський : Я.І. Сисин, 2015. - 227 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000492730&local_base=KPI01
3. Ведерников, Михайло Данилович. Економіка праці і соціально-трудова відносини : навчальний посібник / Ведерников М.Д., Хитра О.В., Гарват О.А., Чернушкіна О.О. [та 5 інших]. - Львів : Видавництво "Новий Світ-2000", 2020. - 869 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000618232&local_base=KPI01
4. Економіка праці й соціально-трудова відносини : навчальний посібник / [І.Б. Скворцов ... [та ін.] ; за редакцією І.Б. Скворцова ; МОН України, Нац. ун-т "Львівська політехніка". - Львів : Львівська політехніка, 2016. - 265 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000518910&local_base=KPI01
5. Економіка праці й соціально-трудова відносини: теоретичний курс : підручник / [Л.М. Черчик ... [та ін.] ; Луцький нац. техн. ун-т, Східноєвропейський нац. ун-т ім. Лесі Українки. - Луцьк, 2015. - 413 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000519339&local_base=KPI01
6. Економіка праці : тести, методичні вказівки та завдання до семінарських занять і самостійної роботи студентів всіх форм навчання на пряму підготовки б.030601 "Менеджмент" / Укоопспілка, Львівська комерційна академія ; [уклад. О.О. Ільчук, Т.А. Городня]. - Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2015. - 71 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000494018&local_base=KPI01
7. Карпіщенко, Олексій Іванович. Економіка праці та соціально-трудова відносини : навчальний посібник / О.І. Карпіщенко ; Міністерство освіти і науки України, Сумський державний університет.- Суми : СумДУ, 2015. - 390 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000513083&local_base=KPI01
8. Комарницький, Ігор Михайлович. Економіка праці та соціально-трудова відносини : підручник / І.М. Комарницький, Г.О. Комарницька ; Міністерство освіти і науки України, Хмельницький кооперативний торговельно-економічний інститут. - Хмельницький : ФОП Цюпак, 2016. - 423 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000583549&local_base=KPI01
9. Лукашевич, Віталій Матвійович. Економіка праці та соціально-трудова відносини : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / І.М. Лукашевич. - Львів : Новий Світ-2000, 2019. - 422 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000618181&local_base=KPI01
10. Мазурок, Петро Петрович. Глобальна економіка : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Мазурок П.П., Одягайло Б.М., Кулішов В.В., Сазонець О.М. ; за загальною

- редакцією Б.М. Одягайла ; Міністерство освіти і науки України. - Львів : Видавництво "Магнолія 2006", 2020. - 205 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000636597&local_base=KPI01
11. Олійник, Таміла Іванівна. Економіка праці і соціально-трудові відносини : навчальний посібник / Т.І. Олійник, Е.В. Пахуча ; Міністерство освіти і науки України, Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва. - Харків : Друкарня Мадрид, 2019. - 279 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000611772&local_base=KPI01
 12. Охорона праці : (за видами економічної діяльності) : методичні вказівки та завдання для самостійної роботи студентів, завдання до практичних робіт та тести для підсумкового контролю знань галузі знань 0305 "Економіка та підприємництво", 1401 "Сфера обслуговування" освітньо-кваліфікаційного рівня "магістр" та "спеціаліст" / [уклад.: Я.П. Скоробогатий, М.В. Бужанська] ; Укоопспілка, Львівська комерційна академія. - Львів : Вид-во Львівської комерційної академії, 2015. - 59 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000478226&local_base=KPI01
 13. Пащенко, Іван Нікіфорович. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / І.Н. Пащенко. - Львів : Магнолія 2006, 2017. - 260 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000588508&local_base=KPI01
 14. Склярук, Тетяна Василівна. Економіка праці : навчальний посібник / Т.В. Склярук, Я.В. Панас ; Міністерство освіти і науки України, Національний університет "Львівська політехніка". - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. - 226 с. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000592983&local_base=KPI01
 15. Brunt, Liam. China from the Inside [electronic resource] : Letters from an Economist / by Liam Brunt. // Springer eBooks - Cham : Springer International Publishing : Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. - XVI, 318 p. 4 illus., 3 illus. in color. online resource. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000622458&local_base=KPI01
 16. Bhatt, Swati. How Digital Communication Technology Shapes Markets [electronic resource] : Redefining Competition, Building Cooperation / by Swati Bhatt. // Springer eBooks - Cham : Springer International Publishing : Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. - XV, 151 p. 10 illus. online resource. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000622293&local_base=KPI01
 17. Greer, James L. Community Economic Development in the United States [electronic resource] : The CDFI Industry and America's Distressed Communities / by James L. Greer, Oscar Gonzales. // Springer eBooks - New York : Palgrave Macmillan US : Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. - XIX, 213 p. 14 illus., 9 illus. in color. online resource. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000627128&local_base=KPI01
 18. Johnson, Roger D. Rediscovering Social Economics [electronic resource] : Beyond the Neoclassical Paradigm / by Roger D. Johnson. // Springer eBooks - Cham : Springer International Publishing : Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. - XV, 191 p. 32 illus., 25 illus. in color. online resource. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000622511&local_base=KPI01
 19. Kirkland, Christopher. The Political Economy of Britain in Crisis [electronic resource] : Trade Unions and the Banking Sector / by Christopher Kirkland. // Springer eBooks - Cham : Springer International Publishing : Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. - XIII, 207 p. 9 illus., 8 illus. in color. online resource. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000627179&local_base=KPI01
 20. Kondoh, Kenji. The Economics of International Immigration [electronic resource] : Environment, Unemployment, the Wage Gap, and Economic Welfare / by Kenji Kondoh. // Springer eBooks - Singapore : Springer Singapore : Imprint: Springer, 2017. - XIV, 243 p. 21 illus., 8 illus. in color. online resource. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000622377&local_base=KPI01
 21. McDermott, John F. M. Employers' Economics versus Employees' Economy [electronic resource] : How Adam Smith's Legacy Obscures Public Investment in the Private Sector / by John F. M. McDermott. // Springer eBooks - Cham : Springer International Publishing : Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. - XI, 191 p. online resource. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000622482&local_base=KPI01
 22. Nizami, Nausheen. Decent Work: Concept, Theory and Measurement [electronic resource] / by Nausheen Nizami, Narayan Prasad. // Springer eBooks - Singapore : Springer Singapore : Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. - XLI, 447 p. 37 illus. online resource. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000622245&local_base=KPI01
 23. US and EU External Labor Governance [electronic resource] : Workers' Rights Promotion in Trade Agreements and in Practice / by Myriam Oehri. // Springer eBooks - Cham : Springer International

- Publishing : Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. - XV, 249 p. online resource. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000626981&local_base=KPI01
24. Taillard, Michael. Aspirational Revolution [electronic resource] : The Purpose-Driven Economy / by Michael Taillard. // Springer eBooks - Cham : Springer International Publishing : Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. - XVII, 148 p. 16 illus., 11 illus. in color. online resource. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000622347&local_base=KPI01
25. Wright, Robert E. The Poverty of Slavery [electronic resource] : How Unfree Labor Pollutes the Economy / by Robert E. Wright. // Springer eBooks - Cham : Springer International Publishing : Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. - IX, 302 p. online resource. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000622409&local_base=KPI01
26. The Informal Economy in Global Perspective [electronic resource] : Varieties of Governance / edited by Abel Polese, Colin C. Williams, Ioana A. Horodnic, Predrag Bejakovic. // Springer eBooks - Cham : Springer International Publishing : Imprint: Palgrave Macmillan, 2017. - XXVI, 324 p. 56 illus. online resource. https://opac.kpi.ua/F/?func=direct&doc_number=000626946&local_base=KPI01
27. Антошко, Т. Р. Проблеми ринку праці України / Антошко Т. Р., Карнаух Т. А. // Сучасні проблеми економіки і підприємництво : збірник наукових праць. – 2015. – Вип. 16. – С. 6–11. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/34122>
28. Виконання та захист дипломних робіт на здобуття ступеня бакалавра [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» освітньою програмою «Управління персоналом та економіка праці» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: М. М. Дученко, Т. В. Павленко, Н. Ю. Ренська-Скребньова, Н. В. Рощина, О. А. Шевчук. – Електронні текстові дані (1 файл: 704,98 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 62 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/38875>
29. Глущенко, Я. І. Економіка праці і соціально-трудові відносини: навчально-методичний комплекс [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ., які навчаються за спеціальністю 051 «Економіка» / Я. І. Глущенко, Н. О. Черненко ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,61 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 151 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/48140>
30. Грінько, І. М. Глобальна економіка [Електронний ресурс] : підручник для студ. спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Міжнародна економіка», «Економічна кібернетика», «Економіка бізнес-підприємства» / І. М. Грінько ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,95 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 111 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/34959>
31. Економіка праці: Навчально-методичний комплекс дисципліни [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. І. І. Нагорна. – Електронні текстові дані (1 файл: 926 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 76 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/30124>
32. Економіка праці і соціально-трудові відносини [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студ. спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. : Н. О. Черненко. – Електронні текстові дані (1 файл: 1.78 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 151 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/49976>
33. Економіка праці і соціально-трудові відносини: Практикум [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. О. І. Іляш, С. С. Гринкевич, О. А. Шевчук, С. М. Савченко, Н. О. Черненко, Т. В. Обелець. – Електронні текстові дані (1 файл: 487 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 150 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/43511>
34. Економіка праці та соціально-економічні відносини [Електронний ресурс] : методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни для студентів ОКР «бакалавр» з галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент» / НТУУ «КПІ»; уклад. А. В. Кваско. – Електронні текстові дані (1 файл: 422 Кбайт). – Київ : НТУУ «КПІ», 2015. – 37 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/11938>
35. Петренко, К. В. Економіка і організація виробництва [Електронний ресурс] : навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за технічними та інженерними спеціальностями / Петренко К. В., Скоробогатова Н. Є. ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,56 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2019. – 177 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/27463>

36. Ринок праці: практикум [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів спеціальності 051 «Економіка», спеціалізації «Економіка праці та управління персоналом» / Є. А. Удовицька, Т. В. Павленко, Т. П. Лободзинська ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,47 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 68 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/36381>
37. Соціально-економічні інститути та ринки праці [Електронний ресурс] : робоча програма кредитного модуля, рівень вищої освіти перший (бакалаврський), спеціальність 051 «Економіка», освітня програма «Управління персоналом та економіка праці», форма навчання денна / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; розроб.: Т. В. Павленко, Є. А. Удовицька. – Електронні текстові дані (1 файл: 244 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 15 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/32296>
38. Економіка праці і соціально-трудові відносини: Практикум [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студ. спеціальності 051 «Економіка»/ КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: О.І. Іляш, С.С. Гринкевич, О.А.Шевчук, С.М. Савченко, Н.О. Черненко, Т.В. Обелець (За заг. редакцією проф. О.І. Іляш). – Електронні текстові дані (1 файл: 2 Мбайта). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 150 с. Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/>. Оцінюється у 10 балів.
39. Черненко Н. О. Державне регулювання економіки : навч.-метод. комплекс дисц. / Н. О. Черненко, О. О. Корогодова, Я. І. Глущенко. – Київ : КПІ ім. І.Сікорського, 2022. – 86 с.
40. Черненко Н. О. Ключові завдання соціальної політики України. Мережеве суспільство: ринок праці, суспільні відносини, роль профспілок / Н. О. Черненко // 36. матеріалів круглого столу, [Київ], 22 бер. 2018 р. / редкол.: Т. Семигіна, О.Корчинська, В. Співак. – Київ : АПСВТ, 2018. – С. 72.
41. Черненко Н. О. Гендерні аспекти зовнішньої трудової міграції в Україні та світі / Ю. М. Лугвищук, Н. О. Черненко // Європейський вектор модернізації економіки: креативність, прозорість та сталий розвиток : Х Ювілейна міжнар. наук.-практ. конф., [Харків], 18–19 квіт. 2018 р. – Харків: ХНУБА, 2018. – С. 15–16.
42. Черненко Н. О. Економіка праці і соціально-трудові відносини : навч. посіб. для студ. спец. 051 «Економіка» КПІ ім. Ігоря Сікорського / Н. О. Черненко. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 151 с.
43. Черненко Н. О. Економіка праці і соціально-трудові відносини: навч.-метод. комплекс дисц. / Н. О. Черненко, Я. І. Глущенко. – Київ : КПІ ім. І. Сікорського, 2022. – 150 с.
- 44.

Додаткова література

1. Бандур, С. І., and О. А. Ковенська. "Теоретико-методологічні імперативи державного регулювання ринку праці в контексті реформування економіки України." *Ринок праці та зайнятість населення* 2 (2015): 913. http://www.irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/rpzn_2015_2_3.pdf
2. Ваганова, І. М. "Щодо методологічних аспектів співвідношення економіки праці та трудового права." №4(2019). С.186-189. http://repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/22904/1/%D0%BF%D0%BE%D0%B2%D0%B2%D0%BD%D1%8F%D0%BB_%D0%BD%D0%BE%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B5_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE.pdf
3. Економіка праці [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Г. В. Назарова, Х. Ф. Агавердієва, Н. В. Аграмакова та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора Г. В. Назарової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 330 с. <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/22471/1/2019-%D0%9D%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%93%20%D0%92.pdf>
4. Економіка праці і соціально-трудові відносини : збірник тестів і практичних завдань для студентів економічних спеціальностей / Безродна С. М. – Чернівці : ПБКФ «Технодрук», 2017. – 70 с. https://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPIPress/34036/1/prohramy_2017_Bezrodna_Ekonomika_pratsi.pdf
5. Економіка праці і соціально-трудові відносини : метод. рек. для студентів, які навчаються за напрямом підгот. 6.030504 – Економіка підприємства / Нар. укр. акад., [каф. економічної теорії та права ; уклад. Н. В. Статівка]. – Харків, 2016. – 113 с. http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/1296/1/%D0%9C%D0%95%D0%A2%D0%9E%D0%94%D0%98%D0%A7%D0%9A%D0%90_%D0%A1%D0%A2%D0%90%D0%A2%D0%98%D0%92%D0%9A%D0%90_%D0%9D.%D0%92.%D0%A4%D0%9E%D0%A0%D0%9C.%28%D0%A0%D0%A2%D0%A4%291%D0%98%D0%AE%D0%9D%D0%AF_2016_06_01_20_02_44_094.PDF

6. Економіка праці та менеджмент : наук.-допом. бібліогр. покажч. / [упоряд. Т. П. Фесун] ; Нац. ун-т харч. технол., Наук.-техн. б-ка. – Київ, 2021. 244 с. http://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/37110/1/Ekonomika_pratsi.pdf
7. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч. посіб. / О. В. Безпалько та ін.; за заг. ред. О. В. Безпалько. – К. : Кафедра, 2020. – 310 с. https://dspace.nuft.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/31071/1/LABOR_ECONOMICS_AND_SOCIAL_AND_LABOR_RELATIONS.pdf
8. Економіка праці та соціально-трудові відносини: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни студентами денної форми навчання галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» напряму підготовки 6.030505 «Управління персоналом та економіка праці»/ За заг.ред. проф. Качана Є. П. – Тернопіль, ТНЕУ, 2016. – 376 с. http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/25465/1/Ekonomika%20prazi_2016.pdf
9. Економіка праці та соціально-трудові відносини: практикум. Навч. посібник [М.В. Семикіна, М.В. Бугаєва, Л.Д. Запірченко та ін.] / за наук. ред. д-ра екон. наук, проф. Семикіної М.В. – Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2020. – 228 с. <http://195.230.140.114/jspui/bitstream/123456789/9588/1/Posibnyk%20z%20ekon.%20pratsi%202020.pdf>
10. Ільч Л.М., Акіліна О.В. Економіка праці та соціально-трудові відносини: підручник / Л.М. Ільч, О.В. Акіліна — К. : Київський ун-т ім. Бориса Грінченка, 2020. — 952 с. https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/33738/1/Akilina_L_Illich_EP_pidruch_FITU.pdf
11. Кошкар'ов, Олександр Петрович. "Економіка праці та соціально-трудові відносини." с. 404.<http://ea.donntu.edu.ua/bitstream/123456789/5793/1/%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96.pdf>
12. Крилова, Ірина Георгіївна, Ольга Андріївна Христенко. "Економіка праці та СТВ." (2022). <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12400/1/krilova-ekonom-prac-ta-stv-prakt-2022.pdf>
13. Літинська, Валентина Анатоліївна. "Особливості економіки праці в організації." (2019). <http://elar.khnu.km.ua/bitstream/123456789/8175/1/%D0%A2%D0%B5%D0%B7%D0%B0.pdf>
14. Навчальна практика: метод. вказівки для студентів напряму підготовки 6.030505 – “Управління персоналом та економіка праці” ОКР “Бакалавр” денної форми навчання ” / уклад.: О. В. Кіріченко. – Кіровоград: КНТУ, 2015. – 31 с. http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/3343/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0_%D0%A3%D0%9F_.pdf
15. Навчальний посібник із дисципліни «Економіка праці й соціально-трудові відносини» для студентів галузей знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» й 07 «Управління та адміністрування» усіх форм навчання. – Полтава: ПолтНТУ ім. Юрія Кондратюка, 2019. – 217 с. http://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/9183/1/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%95%D0%9F%D0%A1%D0%A2%D0%92_2019.pdf
16. Сучасні підходи до ефективного використання потенціалу економіки: збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 19 жовтня 2019 року). – Східноукраїнський інститут економіки та управління. – Запоріжжя: ГО «СІЕУ», 2019. – 124 с. http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/38203/1/siee_19%20%D0%B6%D0%BE%D0%B2%D1%82%D0%B%D1%8F.pdf#page=29
17. Управління персоналом та економіка праці: Учебний посібник – 2-ге видання / за ред. проф. М.І. Погорєлова – Харків: НТУ „ХПІ”, електронне видання, 2019. https://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPIPress/47231/3/Book_2019_Pohorelov_Upravlinnia_personalom.pdf
18. Управління персоналом та економіка праці: Учебний посібник / за ред. М.І. Погорєлова, . П.Г. Перерви, С.М. Погорєлова, О.П. Косенко - Х: „Щедра садиба плюс”, 2015. - 521 с. - Росс. мова. https://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPIPress/26423/1/Pererva_Upravlinnia_personalom_2015.pdf
19. Granovetter, Mark. "The sociological and economic approaches to labor market analysis: a social structural view." *Industries, firms, and jobs* (2017): 187-216. <http://ndl.ethernet.edu.et/bitstream/123456789/54675/1/28.Mark%20Granovetter.pdf#page=238>
20. Christopherson, Susan, and Jennifer Clark. *Remaking Regional Economies: Power, Labor and Firm Strategies*. Routledge, 2020. http://ndl.ethernet.edu.et/bitstream/123456789/12057/2/173%20.%20Susan_Christopherson%2C.pdf
21. Graham, Mark, and Mohammad Amir Anwar. "The global gig economy: Toward a planetary labor market." *The Digital Transformation of Labor*. Routledge, 2019. 213-234. https://library.open.org/bitstream/handle/20.500.12657/23634/1/9780367330705_text%20%281%29.pdf#page=235

ВУМ online курси, Відкритий Університет Майдану

<https://vumonline.ua/>

1. Економіка праці та соціально-трудова відносини. 2018.

https://www.youtube.com/watch?v=Dp08PvB_cK4

2. Онлайн лекція Економіка праці та соціально-трудова відносини доц. Кургузенкова Л.А. (06.09.16) <https://www.youtube.com/watch?v=0-UQ99o-MtU>

Закони

1. Закон України «Про колективні договори і угоди» № 3356 від 1 липня 1993 р. // Закони України.–1997. –Т. 6.-С. 5-11.

2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>.

3. Закон України «Про зайнятість населення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/803-12>.

4. Закон України «Про інформацію» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.

5. Закон України «Про оплату праці» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр>.

6. Закон України «Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)» // Закони України, 1999. – Т.15. – С. 108-112.

7. Закон України «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» № 1045 від 15 липня 1999 р. // Інвест. газ. Нормативна база. –2008. – № 30. – 4 серп.

8. Законодавство України про соціальний захист населення. – К.: Основи, 2003. – 306с.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методика вивчення освітньої компоненти (дисципліни) ґрунтується на поєднанні послідовного вивчення лекційного матеріалу, опрацювання матеріалу програми на практичних заняттях, виконання індивідуальних (РР), контрольних завдань (МКР), самостійної роботи студентів з використанням основного і додаткового матеріалу інформаційних джерел.

Викладання та опанування освітньої компоненти ґрунтується на ряді **методів навчання з застосуванням певних технологій:**

основні методи навчання: лекції проблемного характеру, практичні заняття, консультації, написання модульної контрольної роботи, виконання розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою і інформаційними ресурсами;

загальні методи навчання: проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий, евристичний;

спеціальні методи навчання: кейс метод, робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія, «мозковий штурм», «аналіз ситуацій» ділові, рольові та імітаційні ігри, дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати.

інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, розробка і застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів творчих завдань, доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережових комунікаційних можливостей (інтернет-форум).

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 7- моделі Пояснювати соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.	<i>Основні методи навчання:</i> лекції, практичні заняття, семінарські заняття із залученням фахівців, написання модульної контрольної роботи, доповіді з презентаціями, самостійна робота здобувачів, виконання розрахункової роботи, консультації викладача.	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: відповіді на практичних заняттях, виконання навчальних завдань, доповіді,

<p>ПРН 11- Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.</p> <p>ПРН 13 - Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.</p> <p>ПРН 16 - Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки</p> <p>ПРН 18 - Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.</p>	<p><i>Загальні методи навчання:</i> проблемного викладу, інформаційно-рецептивний, проблемно-пошуковий, евристичний;</p> <p><i>Спеціальні методи навчання:</i> кейс метод, робота в малих групах, методи вирішення творчих завдань, аналітичні завдання, презентації, дискусія, «мозковий штурм», «аналіз ситуацій», ділові, рольові та імітаційні ігри, дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати.</p> <p><i>Інформаційно-комунікаційні технології,</i> що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, розробка і застосування на основі комп'ютерних і мультимедійних засобів творчих завдань, доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-форум).</p>	<p>модульну контрольну роботу, розрахункову роботу.</p> <p>Календарний контроль: перша та друга атестація.</p> <p>Підсумковий контроль – іспит.</p>
--	--	---

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання.

Тематика та структура навчальної дисципліни

Освітня компонента охоплює 36 годин лекцій та 36 годин практичних занять, а також виконання модульної контрольної роботи та розрахункової роботи. Практичні заняття з освітньої компоненти проводяться з метою закріплення теоретичних положень освітньої компоненти і набуття здобувачами умінь і досвіду використання методики формування та використання трудового потенціалу, а також прикладним аспектам організації та нормування праці, оцінці чинних нормативів праці та можливості їх застосування в сучасних умовах господарювання.

Тижнев навчання	Назва розділів, тем	Розподіл годин		Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання	Загальні компетентності, спеціальні компетентності, програмні результати навчання
		Л	П			
1	2	3	4	5	6	7
1	РОЗДІЛ 1. СОЦІАЛЬНО - ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ НА РИНКУ ПРАЦІ. Тема 1. Етимологія вивчення дисципліни «Економіка праці і соціально-трудова відносини». Лекція 1. «Економіка праці і	2	2	Л: Еволюція та сучасне розуміння поняття «соціально-трудова відносини». Загальна характеристика системи соціально – трудових відносин. П: Об'єкт, предмет, задачі, функції дисципліни.	А3, Д	ЗК1 , ЗК 9 , СК 8, ПРН 7, ПРН 11, ПРН 18

	соціально-трудові відносини».					
2	Розділ. 1. Тема 1. Етимологія вивчення дисципліни «Економіка праці і соціально-трудові відносини». Лекція 2. Характеристика соціально-трудових відносин.	2	2	Л: Характеристика соціально-трудових відносин. Сторони, суб'єкти, види, типи і рівні соціально – трудових відносин. Роботодавці і наймані працівники в системі соціально – трудових відносин. Якість трудового життя як критерій оцінки стану соціально – трудових відносин. П.: Опрацювати з першоджерел тему «Держава як суб'єкт соціально – трудових відносин». З'ясувати механізм впливу науково-технічного прогресу на зміни змісту живої праці..	А3, Д	ЗК 1, ЗК 9, ЗК 13 СК 2 , СК 8, ПРН 7, ПРН 11, ПРН 16,
3	Розділ. 1. Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства. Лекція 3. Розвиток соціально-трудових відносин	2	2	Л: Вплив організаційно – технічних факторів на трансформацію відносин у сфері праці. Вплив змін у відносинах власності на соціально-трудові відносини. Глобалізація економіки та відповідні зміни в соціально – трудовій сфері. Соціальне партнерство: сутність, роль, форми та чинники розвитку. П: Розібратись за допомогою першоджерел з механізмом впливу організаційно – технічних факторів на соціально – трудову сферу.	А3, Д, О	ЗК 9, ЗК 12, ЗК 13 СК 2 , ПРН 11, ПРН 13, ПРН 18
4	Розділ. 1. Тема 3. Соціально-трудові відносини як система. Лекція 4. Форми соціально-трудових відносин	2	2	Л: Праця як сфера життєдіяльності і основний фактор виробництва. Праця як активний процес діяльності людини, спрямованої на створення матеріальних і духовних цінностей. Основні елементи праці та їх змістовна характеристика. Впливна науково-технічного прогресу на зміни змісту праці. Об'єкт, предмет, мета, задачі і структура дисципліни.. П: З'ясувати механізм впливу науково-технічного прогресу на зміни змісту живої праці.	А3, О	ЗК 1, ЗК 4, ЗК 9, СК 2 , ПРН 11, ПРН 13, ПРН 16,
5	Розділ. 1. Тема 4. Соціальне партнерство. Лекція 5. Соціальне партнерство. Поняття соціального захисту та його основні напрямки в сфері праці.	2	2	Л: Організаційно – правові засади регулювання соціально – трудових відносин у розвинутих країнах ЄС: Німеччині, Франції, Великобританії та Швеції. Напрями регулювання трудових доходів. Розвиток договірного регулювання соціально – трудових відносин. П: Здійснити аналіз соціально – трудових відносин в	А3, О	ЗК 1, ЗК 4, ЗК 9, СК 2 , СК 8, ПРН 13, ПРН 16, ПРН 18

				розвинутих країнах у вигляді домашнього письмового завдання. (Німеччині, Франції, Великобританії та Швеції). Концептуальні засади розбудови вітчизняної моделі соціально – трудових відносин. Забезпечення продуктивної зайнятості населення.		
6	Розділ. 1. Тема 4. Соціальне партнерство. Лекція 6. Соціальне партнерство. Сутність, показники, типи і соціальних структур трудового конфлікту	2	2	Л.: Регулювання соціально – трудових відносин в США. Оптимізація соціально – трудових відносин в Японії. П: Здійснити аналіз соціально – трудових відносин в розвинутих країнах у вигляді домашнього письмового завдання. (Японія, США).	А3, Д, О	ЗК 1, ЗК 4, ЗК 13 СК 2 , ПРН 7, ПРН 11, ПРН 16, ПРН 18
7	Розділ. 1. Тема 5. Ринок праці та механізм його функціонування. Лекція. 7. Ринок праці як підсистема ринкової економіки. Механізм функціонування сучасного ринку праці. Сегментація ринку праці за різними ознаками.	2	2	Л.: Сутність понять «ринок праці», «ринок робочої сили», та «ринок робочих місць». Умови виникнення та ефективного функціонування сучасного ринку праці. Механізм функціонування сучасного ринку праці. Індивідуальна та сукупна пропозиції на ринку праці. Індивідуальний та сукупний попит на робочу силу. П.: Опрацювати по першоджерелам теми: «Забезпечення зайнятості населення» та «Безробіття, форми і причини».	А3, Д, О	ЗК 1, ЗК 12, ЗК 13 СК 8, ПРН 7, ПРН 11, ПРН 13,
8	Розділ. 1. Тема 5. Ринок праці та механізм його функціонування. Лекція. 8. Теоретичні підходи до аналізу ринку праці. Інфраструктура ринку праці. Особливості й етапи формування ринку праці в Україні. Характеристика міжнародного та вітчизняного ринків праці	2	2	Л: Тенденції розвитку та міжнародного ринку праці: глобалізація, динамізм міграційних процесів, використання міжнародних норм по праці. Пожвавлення міжнародної трудової міграції, причини і наслідки. Роль «Міжнародної організації праці». Особливості і етапи формування ринку праці в Україні. П: Ознайомитись з причинами нелегальної трудової міграції. Підготуватись до тестового експрес-контролю на лекції.	А3, Д, О	ЗК 1, ЗК 4, ЗК 13 СК 2 , СК 8, ПРН 7, ПРН 16, ПРН 18
9	Розділ. 1. Тема 6. Соціально-трудова відносина зайнятості. Лекція. 9. Соціально-трудова відносина зайнятості.	2	2	Л: Розкрити сутність соціально-трудова відносина зайнятості. Які основні форми зайнятості існують в сучасному світі? Які фактори впливають на зайнятість населення? Які проблеми пов'язані з нерівностями в оплаті праці та соціальним захистом	А3, Д, О	ЗК 1, ЗК 12, ЗК 13 СК 2 , СК 8, ПРН 7, ПРН 11,

				<p>працівників? Які перспективи розвитку ринку праці в Україні та світі?</p> <p>П: Як оцінювати ринок праці та знайти вакансії, що відповідають моїм навичкам та кваліфікації? Як правильно скласти резюме та провести ефективний співбесіду при пошуку роботи? Як захистити свої права як працівника та уникнути дискримінації на робочому місці? Як планувати свою кар'єру та розвивати свої професійні навички для досягнення успіху в роботі?</p>		ПРН 13,
10	Модульна контрольна робота (МКР)		2	Передбачає теоретичні та аналітичні завдання.	Оцінювання ПРН за Т. 1-6.	
11	<p>Розділ 2. ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</p> <p>Тема 1. Організація, регулювання та нормування праці. Лекція. 10. Нормування праці як основа організації виробництва. Система норм і нормативів праці.</p>	2	2	<p>Л: Роль нормування праці в ефективній організації виробничої діяльності підприємства. Структура виробничого процесу в машинобудуванні. Операція як планово-облікова одиниця виробничої діяльності. Структура виробничої операції. Об'єкти нормування праці на підприємстві. Різновиди норм по праці та їх призначення. Сутнісна характеристика норм часу, виробітку, чисельності, обслуговування, підлеглості. Особливості нормованого завдання. Математична модель залежності між нормою часу та нормою виробітку. П: З'ясувати сутність і мету технологічного та трудового розділення виробничої операції. Здійснити якісний порівняльний аналіз трудового процесу робітників і управлінського персоналу. З'ясувати, для яких категорій персоналу підприємства використовується нормоване завдання.</p>	А3, Д, О	<p>ЗК 9, ЗК 12, ЗК 13</p> <p>СК 8,</p> <p>ПРН 7, ПРН 11, ПРН 13,</p>
12	<p>Розділ 2. Тема 2. Організація, регулювання та нормування праці. Лекція. 11. Методи нормування праці. Класифікація витрат робочого часу та склад норми часу. Вивчення витрат</p>	2	2	<p>Л: Методи і способи встановлення норм по праці. Змістова сутність сумарних і аналітичних методів нормування праці. Розділення затрат робочого часу виконавців робіт на стандартні елементи, їх індексація, класифікація та аналіз. Змістова характеристика стандартних елементів затрат робочого часу. Повна норма затрат часу як калькуляція необхідних для</p>	А3, Д, О	<p>ЗК 12, ЗК 13</p> <p>СК 2 ,</p> <p>ПРН 7, ПРН 11, ПРН 13, ПРН 18</p>

	робочого часу спостереженням.			виконання роботи чи операції затрат часу виконавців. Змістовна характеристика фотографії робочого часу та хронометражу. Сутність індивідуальної, групової, масової фотографії робочого часу та методу миттєвих спостережень. Методика складання фактичного та нормативного (планового) балансу затрат робочого часу. П: Здійснити порівняльний аналіз переваг і недоліків сумарних і аналітичних методів нормування праці. Ознайомитись із схемами класифікації методів і способів нормування праці, які запропоновані різними авторами. Ознайомитись із схемами класифікації затрат робочого часу, запропонованими різними фахівцями. Уточнити зміст етапів проведення хронометражу.		
13	Розділ 2. Тема 2. Продуктивність та ефективність праці. Лекція. 12. Продуктивність та ефективність праці. Продуктивність праці, показники та методи її вимірювання. Чинники та резерви зростання продуктивності праці.	2	2	Л: Вступ до продуктивності та ефективності праці. Фактори, що впливають на продуктивність та ефективність праці. Методи підвищення продуктивності та ефективності праці. Вимірювання продуктивності та ефективності праці. П: Аналіз поточного рівня продуктивності та ефективності праці в компанії. Впровадження нових методів підвищення продуктивності та ефективності праці. Вимірювання рівня продуктивності та ефективності праці. Контроль за дотриманням рівня продуктивності та ефективності праці.	А3, Д, О	ЗК 1, ЗК 4, ЗК 12, ЗК 13 СК 2, ПРН 7, ПРН 13, ПРН 16,
14	Розділ 2. Тема 3. Політика доходів і система оплата праці. Лекція. 13. Політика доходів і система оплата праці.	2	2	Л: Вступ до політики доходів та системи оплати праці. Методи визначення заробітної плати. Фактори, що впливають на визначення заробітної плати. Політика доходів та система оплати праці в компанії. П: Аналіз поточної політики доходів та системи оплати праці в компанії. Розробка нової політики доходів та системи оплати праці. Визначення заробітної плати для окремих категорій працівників. Контроль за дотриманням політики доходів та системи оплати праці.	А3, Д, О	ЗК 9, ЗК 12, ЗК 13 СК 8, ПРН 13, ПРН 16, ПРН 18

15	Розділ 2. Тема 4. Планування праці. Лекція. 14. Планування праці.	2	2	Л: Вступ до планування праці. Методи планування праці. Планування робочого часу та використання його ефективно. Організація робочого місця та робочого процесу. П: Тематичні блоки на практичне: 1.Розробка основних засад планування праці в компанії. Визначення цілей та завдань планування праці в компанії. Аналіз поточного стану планування праці. Розробка плану заходів для покращення планування праці. 2. Розробка графіку роботи та розподіл завдань для команди. Визначення цілей та завдань графіку роботи та розподілу завдань. Розробка графіку роботи та розподіл завдань для команди. Контроль за виконанням графіку та завдань. 3. Організація робочого місця та процесу для покращення продуктивності. - Аналіз організації робочого місця та процесу. Розробка плану заходів для покращення організації робочого місця та процесу. Реалізація заходів та оцінка їх ефективності. 4. Використання технологій для ефективного використання часу та планування завдань. Аналіз технологій для ефективного використання часу та планування завдань. Розробка плану заходів для впровадження технологій. Реалізація заходів та оцінка їх ефективності.	А3, Д, О	ЗК 1, ЗК 4, ЗК 9, ЗК 12, ЗК 13 СК 2 , СК 8, ПРН 7, ПРН 11, ПРН 13, ПРН 16, ПРН 18
16	Розділ 2. Тема 5. Аналіз, звітність та аудит у сфері праці. Лекція. 15. Аналіз, звітність та аудит у сфері праці.	2	2	Л: Що таке аналіз, звітність та аудит у сфері праці? Які основні показники аналізу, звітності та аудиту існують у сфері праці? Які проблеми можуть бути виявлені за допомогою аналізу, звітності та аудиту у сфері праці? Які методи аналізу, звітності та аудиту існують у сфері праці? П: Як провести аналіз умов праці в своїй компанії? Як скласти звітність про стан соціально-трудової сфери в регіоні? Як провести аудит прав працівників та як забезпечити їх дотримання? Як використовувати результати аналізу, звітності та аудиту для покращення умов праці та захисту прав працівників?	А3, Д, О	ЗК 12, ЗК 13 СК 2 , СК 8, ПРН 7, ПРН 13, ПРН 18
17	Розділ 2. Тема 6. Моніторинг	2	2	Л: Які основні показники моніторингу соціально- трудової сфери існують?	А3, Д, О	ЗК 4, ЗК 9, ЗК 12,

	соціально-трудова сфера. Лекція. 16. Моніторинг соціально-трудова сфера.			Які проблеми соціально-трудова сфера можуть бути виявлені за допомогою моніторингу? Які методи моніторингу соціально-трудова сфера існують? Які можливості моніторингу соціально-трудова сфера можуть бути використані для покращення умов праці та захисту прав працівників? П: Як провести моніторинг умов праці в своїй компанії? Як знайти інформацію про стан соціально-трудова сфера в регіоні та як вплинути на його покращення? Як виявити порушення прав працівників та як їх усунути? Як використовувати результати моніторингу для розробки стратегії розвитку компанії в соціально-трудова сфера?		СК 2 , СК 8, ПРН 13, ПРН 16, ПРН 18
18	Розділ 2. Тема 7. Міжнародна організація праці та закордонний досвід регулювання соціально-трудова відносин. Лекція. 17. Міжнародна організація праці та закордонний досвід регулювання соціально-трудова відносин.	2	1	Л: Які основні завдання та функції Міжнародної організації праці? Які принципи регулювання соціально-трудова відносин існують в міжнародному праві? Які закордонні досвіди регулювання ринку праці можуть бути корисними для України? Як МОП сприяє покращенню умов праці та захисту прав працівників? П: Як скористатися послугами МОП для захисту своїх прав на робочому місці? Як знайти інформацію про ринок праці в інших країнах та як підготуватися до працевлаштування за кордоном? Як визначити, чи є роботодавець законним та як уникнути випадків експлуатації працівників? Як знайти можливості для професійного розвитку та підвищення кваліфікації в іншій країні?	А3, Д, О	ЗК 1, ЗК 4, СК 8, ПРН 13, ПРН 16, ПРН 18
19	Розділ 2. Тема 8. Україна у міжнародних міграційних процесах. Неформальна форма зайнятості у світовому ринку праці. Лекція. 18. Україна у міжнародних міграційних процесах. Неформальна	2	1	Л: Які особливості міграційних процесів в Україні та як вони впливають на ринок праці? Які переваги та недоліки неформальної форми зайнятості для працівників та роботодавців? Які тенденції розвитку світового ринку праці та як вони впливають на Україну? Як можна покращити умови праці для мігрантів та працюючих у неформальному секторі?	А3, Д, О	ЗК 12, ЗК 13 СК 8, ПРН 7, ПРН 16, ПРН 18

	форма зайнятості у світовому ринку праці.			П: Як знайти легальну роботу за кордоном та які документи потрібно для цього? Як захистити свої права як мігранта на робочому місці? Як знайти роботу у неформальному секторі та як уникнути шахрайства? Як розвивати свої професійні навички та адаптуватися до нових умов роботи в іншій країні?		
Всього		36	36			

Примітка: Л – лекції, П – практичні заняття, АЗ – аналітичні завдання; Д – аналітична доповідь; О – опитування; ЗК – загальні компетентності; СК – спеціальні компетентності; ПРН – програмні результати навчання.

6. Самостійна робота здобувача

Самостійна робота здобувача охоплює такі складники як підготування до поточних опитувань, підготування до практичних занять, підготування до модульної контрольної роботи, підготовка до виконання розрахункової роботи, підготовка до іспиту.

Тж. заняття	Тема	Завдання	Обсяг годин УС/УК/УЕ
Розділ 1. СОЦІАЛЬНО - ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ НА РИНКУ ПРАЦІ			
1-2	Тема 1	<i>Підготовка до дискусії на аудиторних заняттях на тему: Етимологія вивчення дисципліни «Економіка праці і соціально-трудова відносини».</i>	2
3	Тема 2	<i>Підготовка до опитування: Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства.</i>	2
4	Тема 3	<i>Підготовка до опитування та аналітичного завдання: Соціально-трудова відносини як система.</i>	3
5-6	Тема 4	<i>Підготовка до опитування та аналітичного завдання: Соціальне партнерство.</i>	3
7-8	Тема 5	<i>Підготовка до опитування та аналітичного завдання: Ринок праці та механізм його функціонування.</i>	2
9	Тема 6	<i>Підготовка до опитування на аудиторному занятті: Соціально-трудова відносини зайнятості.</i>	2
9	Тема 1-6	<i>Підготовка до МКР</i>	4
Розділ 2. ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
10	Тема 1	<i>Підготовка до опитування на аудиторному занятті: Організація, регулювання та нормування праці.</i>	3
11-12	Тема 2	<i>Підготовка до опитування на аудиторному занятті: Продуктивність та ефективність праці.</i>	3
13	Тема 3	<i>Підготовка до опитування на аудиторному занятті: Політика доходів і система оплата праці.</i>	3
14	Тема 4	<i>Підготовка до опитування на аудиторному занятті: Планування праці.</i>	3
15	Тема 5	<i>Підготовка до опитування на аудиторному занятті: Аналіз, звітність та аудит у сфері праці.</i>	2
16	Тема 6	<i>Підготовка до опитування на аудиторному занятті: Моніторинг соціально-трудова сфери.</i>	2

17	Тема 7	Підготовка до опитування на аудиторному занятті: Міжнародна організація праці та закордонний досвід регулювання соціально-трудова відносин.	2
18	Тема 8	Підготовка до розрахункового завдання та підведення підсумків на аудиторних заняттях: Україна у міжнародних міграційних процесах. Неформальна форма зайнятості у світовому ринку праці.	2
	РР	Підготовка до розрахункової роботи	10
	Іспит	Підготовка до іспиту	30
<i>Разом</i>			78

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять. Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, здобувачам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність здобувача, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

Пропущені контрольні заходи оцінювання. Кожен здобувач має право відпрацювати пропущені з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) заняття за рахунок самостійної роботи. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>.

Завдання, яке подається на перевірку з порушенням терміну виконання, оцінюється з врахуванням зменшення балів.

У разі пропуску з поважної причини заняття, на якому проходив контрольний захід,

- тестування можна написати в інший день за індивідуальним графіком;
- завдання з практичних занять виконуються дистанційно, зберігаються на google-диску.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання. Здобувач може підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Здобувачі мають право аргументовано оскаржити результати контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного.

Календарний контроль проводиться з метою підвищення якості навчання здобувачів та моніторингу виконання здобувачем вимог силабусу.

Критерій		Перший календарний контроль	Другий календарний контроль
Термін календарного контролю ¹		Тиждень 8	Тиждень 14
Умови отримання позитивної оцінки	Поточний рейтинг ²	≥ 25 балів	≥ 50 балів

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Інклюзивне навчання. Засвоєння знань та умінь в ході вивчення освітньої компоненти може бути доступним для більшості осіб з особливими освітніми потребами, окрім здобувачів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

¹ Там само.

² Там само.

Навчання іноземною мовою. У ході виконання завдань студентам може бути рекомендовано звернутися до англomовних джерел.

Позааудиторні заняття. Передбачається в межах вивчення освітньої компоненти участь в конференціях, форумах, круглих столах тощо.

Призначення заохочувальних та штрафних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання сума всіх заохочувальних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали оцінювання. Заохочувальні бали студентам можуть нараховуватись за такі види наукової та дослідної роботи:

- проведення науково-дослідної роботи, результати якої представлено у вигляді наукових тез (ваговий бал – 3), наукової статті (ваговий бал – 5);
- ортимання сертифікату знання (неформальна освіта)- ваговий бал – 5;
- участь в олімпіадах I та II рівнів, що відповідають тематиці дисципліни (ваговий бал – 5);
- участь у конкурсах наукових робіт, що відповідають тематиці дисципліни (ваговий бал – 10).

Штрафних балів з дисципліни не передбачається.

Підготування до практичних занять та контрольних заходів здійснюється під час самостійної роботи студентів з можливістю консультування з викладачем у визначений час консультацій або за допомогою електронного листування (електронна пошта, месенджери).

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Семестрова атестація проводиться у вигляді іспиту. Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система та університетська шкала.

Поточний контроль: участь у роботі практичних занять, доповідання, МКР, розрахункова робота.

Календарний контроль: провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: іспит.

Умови допуску до семестрового контролю: Якщо семестровий рейтинг більше 60 балів студент допускається до іспиту, всі роботи: мкр та рр мають бути зарахованими.

Модульна контрольна робота (МКР) (приклад див. додаток 2). Модульна контрольна робота містить комплексні питання тестового, розрахункового або відкритого (питання, яке вимагає розгорнутої текстової відповіді) типу, які оцінюються в два бали. За правильну відповідь на питання студент отримує від 0,5-2 бали за одне завдання, неправильну – 0 балів. Максимальний бал – 10 б.

№ з/п	Контрольний захід оцінювання*	%	Ваговий бал	Кількість	Разом
1.	Презентація й публічний виступ, участь у обговореннях та доповнення, звітування з тематичних завдань	70%	2	20	40
2.	Модульна контрольна робота	15%	10	1	10
3.	Індивідуальне завдання (РР)	15%	10	1	10
	Разом				60

Вагові 60 балів охоплюють:

Виконання МКР.

Участь у практичних заняттях. Активна участь на кожному занятті оцінюється у 2 балів, малоактивна участь, некоректні відповіді та коментарі, які свідчать про непідготовленість студента до заняття, знижують оцінку за роботу на практичному занятті до 1 балу.

Індивідуальне завдання (РР) (приклад див. додаток 1). – опис індивідуального завдання наведено у методичних вказівках Економіка праці і соціально-трудова відносини: Практикум [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студ. спеціальності 051 «Економіка»/ КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: О.І. Іляш, С.С. Гринкевич, О.А.Шевчук, С.М. Савченко, Н.О. Черненко, Т.В. Обелець (За

заг. редакцією проф. О.І. Ляш). – Електронні текстові дані (1 файл: 2 Мбайта). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 150 с. Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/>. Оцінюється у 10 балів.

Всі студенти складають іспит, який має 3 практичні питання та 1 теоретичне.

Вага завдання у балах: 1 теор. питання = 10 б.

3 практ = 3 пит * 10 б. = 30 б.

Загальна кількість = 60 б. за сем. + 40 б. екз. = 100 б.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань, які виносяться на семестровий контроль розміщено у дистанційному курсі.

Методичні вказівки до виконання індивідуального завдання містяться у Навчально-методичному комплексі дисципліни, що розміщено в Електронному архіві наукових та освітніх матеріалів КПІ ім. Ігоря Сікорського (ela.kpi.ua).

У разі запровадження обмежень на відвідування ЗВО, пов'язаних з введенням карантину або запровадження режиму воєнного стану в державі, викладення дисципліни може бути переведено у дистанційний формат з використанням Zoom Video Communications згідно «Регламенту організації освітнього процесу в дистанційному режимі» (затверджено наказом №7/148 від 21.08.2020 р.) та «Регламенту проведення семестрового контролю в дистанційному режимі» (<https://osvita.kpi.ua/node/148>).

**Проведення лекцій* забезпечує формування теоретичних знань студента у процесі викладу теоретичного матеріалу, розв'язування проблем, ситуацій, завдань практично-прикладного характеру, використання мультимедійних засобів. Студенти повинні уважно прослухати план лекції, стежити за ходом викладання відповідно до плану.

**У ході практичних занять* здійснюється закріплення теоретичного матеріалу та набуття практичних вмінь у процесі розв'язування індивідуальних та диференційованих задач, проблемних ситуацій, проведення партнерських дискусій, ділових ігор, презентацій, навчальних проектів, які моделюють майбутню професійну діяльність фахівців в умовах ринку. Студенти розглядають ситуації, наближені до реальних умов виробничої діяльності. На практичному занятті студенти повинні оволодіти навичками вирішення конкретних практичних завдань у відповідності до тематики практичних занять.

**Самостійна робота студентів* полягає у виконанні вправ змістово-пошукового плану, підготовці та виконанні індивідуальних та колективних завдань.

Додаток 1

РОЗРАХУНКОВА РОБОТА З КРЕДИТНОГО МОДУЛЯ «ЕКОНОМІКА ПРАЦІ І СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ».

Завдання 1

Розрахувати технологічну трудомісткість виготовлення умовної деталі за даними з таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Вихідні дані для розрахунку трудомісткості виготовлення деталі

Найменування операції техпроцесу	Організація виробничого процесу обробки деталі	$T_{оп}$, хв.	$K_{оо}$, %	$K_{то}$, %	$\sum T_{пз}$, хв.	$K_{відп.}$, %
1. Виготовлення литих заготовок	Партіями по 80 шт.	2,5	10	-	20+N	12

2. Термічна обробка заготовок	Партіями по 40 шт.	4,0	10	-	10+N	12
3. Фрезерна операція	Поштучно	2+N	8	5	-	5
4. Свердлильна операція	Поштучно	0,5	3	4	-	5
5. Шліфувальна операція	Поштучно	1+N	4	6	-	5
6. Контрольна операція	Поштучно	0,5+N	5	3	-	4

Примітка: N – остання цифра залікової книжки студента;

$T_{оп}$ – оперативний час;

$K_{оо}$ – час організаційного обслуговування робочого місця (у відсотках від оперативного часу);

$K_{то}$ – час технічного обслуговування робочого місця (у відсотках від оперативного часу);

$T_{пз}$ – підготовчо-заклучний час;

$K_{від}$ – час на відпочинок і особисті потреби (у відсотках від оперативного часу).

Завдання 2

- Скласти фактичний та нормативний баланс робочого часу фрезерувальника механічного цеху.
- Визначити штучно-калькуляційний час виготовлення ним штампової плити.
- Встановити можливе зростання продуктивності праці фрезерувальника за наступними вихідними даними:
 - спостережний лист індивідуальної фотографії робочого часу фрезерувальника (табл. 2.1.);
 - діючий на підприємстві норматив витрат робочого часу на відпочинок в механічному цеху складає 6 % від загальних витрат робочого часу на оперативну роботу, а встановлений час перерв на особисті потреби дорівнює 10 хв. за зміну;
 - кількість виготовленої за зміну продукції – 40 штампових плит.

Таблиця 2.1.

Спостережний лист індивідуальної фотографії робочого часу

Події та найменування видів витрат робочого часу	Поточний час настання подій, закінчення робіт та інших елементів витрат робочого часу		Тривалість, хв.
	год.	хв.	
1. Початок спостереження (початок зміни)	8	00	-
2. З'явився на робочому місці	8	06	6
3. Очікування майстра	8	13	7
4. Отримання завдання, інструктаж майстра	8	22	9
5. Встановлення та регулювання пристрою для обробки	8	28+N	
6. Очікування заготовок	8	48-N	
7. Встановлення та зняття деталі, активний нагляд за роботою верстата (оперативний час роботи)	9	30	
8. Відсутній на робочому місці	9	44	14
9. Оперативний час роботи	10	29	45
10. Відсутній на робочому місці	10	48	19
11. Оперативний час роботи	11	20	32
12. Очікування ремонту пристрою	11	30+N	
13. Ремонт пристрою	11	50-N	
14. Відсутній на робочому місці, початок обідньої перерви	12	00	
15. Закінчення обідньої перерви	13	00	Не врахов.

16. Відсутній на робочому місці	13	04	4
17. Оперативний час роботи	15	10	126
18. Відсутній на робочому місці	15	21	11
19. Оперативний час роботи	16	30	69
20. Здача готових деталей контролерові ВТК	16	42	12
21. Прибирання робочого місця	16	55	7
22. Закінчення зміни	17	00	5
ВСЬОГО			480

Завдання 3

1. Розробити місячне нормоване завдання комплексній бригаді інструментальників чисельністю 10+N осіб.
2. Розрахувати у відповідності з цим завданням плановий фонд оплати праці бригади.
3. Визначити середню планову заробітну плату одного робітника на місяць.

Вихідні дані для розрахунку

1. Загальна планова місячна виробнича програма інструментального цеху, в складі якої працює комплексна бригада, представлена в табл. 3.1.
2. Тарифні умови оплати праці наступні:

Кваліфікаційний розряд робіт	3	4	5	6
Тарифний коефіцієнт	1,87	2,06	2,26	2,49

3. Оплата по першому тарифному розряду складає 9,2 грн. Премія за виконання нормованого завдання при умові якісного виконання робіт становить 30 % від основної заробітної плати.
4. Оплата за відпустку, доплата за суміщення професій та розширення зон обслуговування за роботу у нічний час та інше становить 25 % від основної заробітної плати.
5. Плановий фонд робочого часу одного робітника за місяць становить 160 год.
6. Плановий виробіток бригади – 110 %.

Таблиця 3.1.

Загальна місячна програма інструментального цеху

Найменування продукції та робіт	Кількість, шт.	Технологічна трудомісткість, н-г/шт.	Середній кваліфікаційний розряд робіт
1. Штамп А	50	20	4
2. Штамп Б	60	50	5
3. Штамп В	20	110	4
4. Пресформа А	25	40	4
5. Пресформа Б	40	125	5
6. Пристосування А	20	15	4
7. Пристосування Б	10	25	4
8. Запчастини А	200	5	3
9. Запчастини Б	400	2	3
10. Виготовлення комплексу деталей нестандартного обладнання А	2	700	6
11. Виготовлення комплексу деталей нестандартного обладнання Б	1	2300	5

Примітка:

1. Місячне нормоване завдання бригаді формується при умові включення в нього мінімальної номенклатури продукції та робіт.
2. Партії виробів відповідного найменування (граф 2, табл. 3.1) поділу на окремі частини не підлягають.

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА З КРЕДИТНОГО МОДУЛЯ
«ЕКОНОМІКА ПРАЦІ І СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ»

Варіант 1

Задача 1

У відповідності з тематичним планом науково-дослідного інституту на наступний рік загальний обсяг робіт у грошовому еквіваленті становить $3000000 \times 1, N$ грн. Нормативний виробіток на одного працівника – становить $49000 \times 1, N$ грн. на рік.

Розрахувати необхідне, для виконання тематичного плану, зростання продуктивності праці по інституту у %, якщо фактична чисельність працівників буде складати $45 \times 1, N$ чол.

Задача 2

Розрахувати необхідну чисельність операторів відділу маркетингу, постачання та збуту, використовуючи такі дані:

1. За місяць операторами відділу оформлюється $10\ 000 \times 1, N$ супроводжувальних товарно-матеріальних документів.
2. Підготовчо-заклучний час, який включає підготовку офісної техніки, інформаційно-довідкової документації, бланків, підпис у начальника тощо складає 0,8 хвилини на документ.
3. Оперативний час на підготовку одного документу складає $3,5 \times 1, N$ хвилини.
4. Час обслуговування робочого місця та відпочинок і особисті потреби дорівнює 4% від оперативного часу.
5. Плановий місячний фонд робочого часу оператора - 168 годин або 22 дні.

Задача 3

Розрахувати планову облікову чисельність робітників-відрядників та необхідну кількість робочих місць у цеху при таких вихідних даних:

1. Виробнича програма цеху на плановий рік складає по виробу "А" - $35800 \times 1, N$ шт., по виробу "Б" - $48000 \times 1, N$ шт., по виробу "В" – $310000 \times 1, N$ шт.

2. Планова норма штучно-калькуляційного часу дорівнює, відповідно, $2,6 \times 1, N$, $0,4 \times 1, N$, і $0,4 \times 1, N$ нормо-години.

3. Вказані роботи виконуються відрядниками, ефективний фонд робочого часу яких складає 1830 годин за рік.

4. Цех працює у дві зміни, тривалістю 8 год. кожна, 250 днів

Задача 4

Повна планова трудомісткість річної програми на поточний рік становлять по підприємству 800000 н-год. При цьому трудомісткість управління становить $30\% \times 1, N_{в.}$

З початку 4-ого кварталу планується введення комп'ютерної мережі у системі управління підприємством, що знизить трудомісткість управлінських функцій на $40\% \times 1, N_{в.}$

Розрахувати середньорічну чисельність промислово-виробничого персоналу підприємства, якщо ефективний фонд робочого часу одного працівника становить 1800 годин.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):**Складено:**

доцент кафедри міжнародної економіки, канд. екон. наук., доцент,

Чернекно Наталя Олександрівна

Ухвалено кафедрою міжнародної економіки (протокол № 12 від 14.06.2023)

Погоджено Методичною комісією факультету (протокол № 11 від 30.06.2023)